

**Hodnocení rigorózní práce
Mgr. Martina Solila
„Vybrané otázky postavení poškozeného a oběti
v českém právním řádu“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 79 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, čtyř základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je poměrně obsáhlý, zahrnuje i práce zahraničních autorů a určitě je přiměřený zvolenému tématu práce. Po formální stránce předložená práce splňuje požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku sice poměrně tradiční, ale současně bezesporu velmi náročnou. Jedná se o problematiku, které je v posledních letech věnována nemalá pozornost v souvislosti s tendencemi posilování procesního postavení poškozeného a ochrany a podpory oběti. To klade nemalé nároky nejen na excerpci pramenného materiálu, ale především na vlastní zpracování. Metody, vědecké a odborné práce, které autor při zpracování své práce zvolil, jsou zcela přiměřené tématu práce. Z důvodů shora uvedených je zpracování tématu bezesporu aktuální a rozhodně přínosné.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejprve věnuje pojmu poškozeného v platné právní úpravě. Zde třeba kvitovat, že autor vznik újmy správně spojuje s institutem skutku, který je předmětem trestního řízení, když platná právní úprava nepřesně hovoří o trestném činu (str. 11). Souhlasit lze rovněž s kritikou dosavadního postupu, kdy trestní soudy nezřídka hledají zástupné důvody, proto, aby nemusely o náhradě újmy rozhodovat, a odkazují poškozeného na civilní řízení. Na druhou stranu třeba ovšem akceptovat skutečnost, že meritem trestního řízení je rozhodování o vině a o trestní sankci, takže prostor, který je v trestním řízení věnován precizaci výše újmy nemůže být zjevně stejný, jako v civilním řízení, kde tato otázka je meritem celého procesu.

Další kapitola práce se zabývá adhezním řízením. Diskusí je možnost odvolání poškozeného z toho důvodu, že nebyl předsedou senátu vyzván k uplatnění svého nároku, pro kterou autor pléduje, jakkoliv ji nelze upřít důvodnost. Jednoznačně lze naopak souhlasit s požadavkem na plnění poučovací povinnosti orgánů činných v trestním řízení ve vztahu k poškozenému, která bývá v praxi nezřídka omezována toliko na předložení namnoženého písemného poučení. Pro odborného čtenáře je zajímavá a poučná informace o výnosu Ministerstva spravedlnosti ČR z roku 1931 (str. 31), který se autorovi záslužně podařilo dohledat.

Ve třetí kapitole své práce se autor věnuje vybraným procesním právům poškozeného. Důvodně je zde zejména analyzován institut zmocněnce poškozeného, neboť jde o úpravu relativně novou. Přisvědčit třeba autorovi v problematičnosti „vydávání“ zajištěné nemovitosti rozhodnutím trestního soudu, když praxe katastrálních úřadů. Velmi pěkně a fundovaně je zpracována partie o náhradě nákladů vzniklých přibráním zmocněnce.

Konečně čtvrtá kapitola práce se zabývá vybranými procesními právy oběti trestných činů. Velmi zdařile je zpracována zejména komparativní analýza pojmů „poškozený“ a „oběť“, jakož i vývoj právní úpravy. Důvodná je kritika přetrvávajícího formalistického přístupu zejména orgánů přípravného řízení k poskytování poučení a informací obětem trestné činnosti.

V závěru své práce autor výstižně shrnuje základní poznatky a závěry, ke kterým ve své práci dospěl a jasně vymezuje určité nedostatky současné právní úpravy, kterými se podrobně ve své práci zabýval.

Celkově lze předloženou rigorózní práci jednoznačně hodnotit zdařilou. Autor prokázal velmi dobrou znalost zvolené problematiky, a to nejen pokud jde o samotnou právní úpravu a relevantní judikaturu, ale rovněž pokud jde o dosavadní zpracování v odborné literatuře a o znalost problémů aplikační praxe. Kladem práce rovněž je práce s prameny, pečlivost a svědomitost zpracování a zejména snahy po kritickém přístupu k právní úpravě i k názorům doktríny. Vyzdvihnout třeba v neposlední řadě schopnost identifikovat problémy a schopnost syntetizace vlastních názorů na jejich řešení. Závěry, ke kterým autor dospívá, jakož i jí formulované návrhy de lege ferenda, jsou vyjádřeny jasně a výstižně.

Předložená práce po formální i po obsahové stránce určitě splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohl zaměřit na otázku, v čem shledává základní nedostatky současné právní úpravy a aplikační praxe při rozhodování o náhradě nákladů poškozeného vzniklých přibráním zmocněnce.

V Praze dne 12.10.2016

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant